

Datum: 2020-05-25
Handläggare: Staffan Kaltin
Direktr:
Diariernr: 2020.057 SBN

Samhällsbyggnadsnämnden

Dagvattenstrategi

Ärendebeskrivning

En ny dagvattenplan för Alingsås kommun håller på att tas fram. Dagvattenstrategin, som denna tjänsteskrivelse berör, utgör del 1 av 3 styrdokument i dagvattenplanen. Del 2 och 3 utgörs av riktlinjer, samt åtgärdsplan (behandlas preliminärt i SBN i november 2020).

Dagvattenstrategin ska utgöra ett gemensamt styrande dokument för dagvattenhantering i Alingsås kommun. Strategin riktar sig till politiker, tjänstemän, fastighetsägare, exploatörer med flera och ska skapa förutsättningar för en långsiktigt fungerande dagvattenhantering, med avseende på både rening av dagvatten, dagvattensystemets skick, reglering av flöden och klimatanpassning, såväl som gestaltning i stadens miljö.

Dagvattenstrategin innefattar

- Mål för dagvatten
- Strategier för hantering av dagvattenfrågor
- Övergripande ansvarsfördelning för dagvattenfrågor

Dagvattenstrategin skall även utgöra ett underlag och en grund för riktlinjer och åtgärdsplan (del 2 och 3) vilka mer i detalj beskriver hantering av dagvattenfrågor.

Förvaltningens kommentarer:

Dagvattenplanen hanterar, förutom dagvattenhantering i traditionell mening, även översvämning på grund av skyfall. Dagvattenplanen utgör i detta hänseende därför även en del av kommunens arbete med klimatanpassning. Notera att dagvattenstrategin innefattar mål och strategier relaterade till översvämning vid skyfall och att det saknas underlag såsom exempelvis skyfallskartering, för att kunna uppnå vissa mål. Saknade underlag/dokument kommer att beskrivas i dagvattenplanens tredje del, åtgärdsplanen.

Genomförande och tillämpning av strategier för att uppnå dagvattenmålen kommer kräva och innebära förändringar både gällande arbetssätt, ekonomiska medel och för stadens utformning. Några viktiga förändringar/konsekvenser noteras nedan.

- Dagvatten- och skyfallsfrågan kommer ta mer utrymme i planarbetet (framförallt ökad utredning och kvalitetssäkring¹)
- Hantering av dagvatten vid nybyggnation kommer att ske mer ofta i öppna, gröna system såsom dammar, diken, infiltration i grönstråk/planteringar, och mer sällan i ledningar och slutna underjordiska magasin. Öppna, gröna anläggningar bidrar till lägre flödestoppar, möjlighet att upprätthålla grundvattennivån och till rening. De öppna systemen har generellt sett högre kapacitet än nedgrävda ledningar vilket skapar mer robusta system vid skyfall. Förändringen ger synergieffekter i form av

¹ Notera att denna förändring till stor del redan skett/pågår, vilket till merparten beror av skärpta utredningskrav från Länsstyrelsen (bl a baserat på EU:s vattendirektiv och nationella mål om klimatanpassning)

estetiska och hälsofrämjande livsmiljöer, ökad biologisk mångfald, renare vattendrag och sjöar m.m.

- Kostnader för rörledningar och annan underjordisk hantering av dagvatten kommer att minska, samtidigt som kostnader för anläggning och skötsel av öppna, blågröna lösningar kommer att öka.
- Åtgärder för förebyggande av översvämningar vid skyfall innebär kostnader, men i förlängningen mindre översvämningsproblematik och lägre kostnader för skador². Lösningar kan göras multifunktionella för att i huvudsak nyttjas för andra ändamål.
- Det kommer att behövas mer samarbete mellan kommunens berörda avdelningar och övriga aktörer, exempelvis vid planering av ombyggnation och förtätning av bebyggelse. Inom befintliga områden är dagvattensystemens kapacitet ofta begränsad och möjligheten att bygga nya system liten. Detta innebär risk för översvämning i form av att vatten blir stående på markytan eller trycks upp i lågt belägna brunnar. För att säkra dessa områden mot skadliga översvämningar behövs ett nära samarbete mellan olika parter.
- Både kommunala och privata fastighetsägare kommer i större utsträckning än tidigare att behöva hantera dagvatten, då framförallt med avseende på att minska dagvattenbelastningen genom fördröjning, infiltration/genomsläpplig mark eller gröna tak.

Ekonomisk bedömning

Dagvattenstrategin bedöms bidra till att minska risken för översvämningar och därmed bidra till minskade samhällskostnader. Initialt kan dagvattenstrategin innebära utökade kostnader för att genomföra vissa åtgärder för hantering av dagvattnet. Åtgärderna bedöms rymmas inom budget.

Förslag till beslut

Dagvattenstrategin godkänns.

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige att fastställa dagvattenstrategin.

Beslutet ska skickas till

KS/KF

Lovisa Björnsdotter

Staffan Kaltin

Enhetschef Projekt, Kretsloppsavdelningen

Projektledare

Lovisa Björnsdotter, Godkännare tjänsteskrivelse, 2020-05-25

² I en vetenskaplig undersökning av skyfallshändelser i Malmö presenteras att "en tiondel så många skador rapporterades in till VA SYD och försäkringsbolag för området Augustenborg (där blågrön ombyggnad med gröna tak, dammar, träd och öppna dagvattensystem tillämpats) jämfört med kringliggande områden". Studien avser det stora regn som drabbade Malmö 2014 (kostnader på 600 miljoner kr) men samma reduktion i skador syns också vid större regnhändelser under perioden 2007–2015, dock inte före ombyggnaden. Sørensen, J., & Emilsson, T. (2019) Evaluating Flood Risk Reduction by Urban Blue-Green Infrastructure Using Insurance Data. *Journal of Water Resources Planning and Management*, 145(2).